

УДК 616.9

Грицишин В. – ст. гр. БМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

«ІСПАНКА» VS COVID-19: СПІЛЬНЕ ТА ВІДМІННЕ

Науковий керівник: к.і.н., доцент Щигельська Г.О.

Hrytsyshyn V.

Ternopil Ivan Pulyj National Technical University

THE SPANISH FLU VS COVID-19: COMMON AND DISTINCTIVE

Supervisor: PhD, Associate Professor Shchyhelska H.O.

Ключові слова: іспанка, COVID-19.

Keywords: the spanish flu, COVID-19.

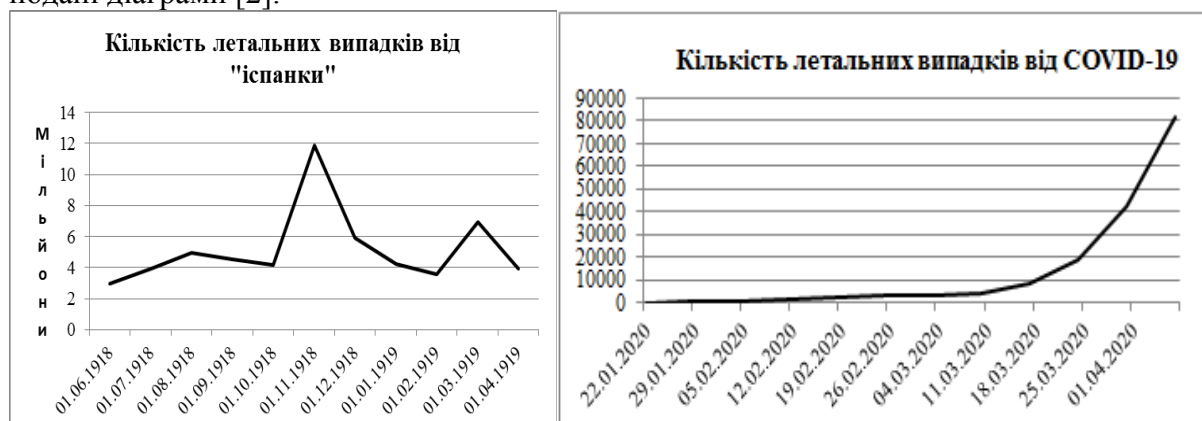
Людство протягом своєї історії зазнало багато пандемій, які охоплювали значну частину земної кулі, іноді забираючи життя мільйонів людей. За визначенням ВООЗ, пандемія – це поширення нового захворювання у світових масштабах. Характеризується відсутністю колективного імунітету в людства і, як правило, ефективних засобів профілактики (вакцин) та лікування. 11 березня 2020 р. ВООЗ оголосила пандемію у зв'язку з поширенням у світі коронавірусу COVID-19. Рішення про оголошення спалаху коронавірусу пандемією було обумовлено швидкістю й масштабами поширення хвороби COVID-19. Станом на день оголошення пандемії загальна кількість інфікованих коронавірусом COVID-19 у всьому світі становила 119 132 людей та 4284 летальних випадки, а вже через місяць 11 квітня зафіксовано 1 699 490 інфікованих та 102 800 людей померли (дані центру Джона Гопкінса).

Зважаючи на зростаючу соціальну напругу пов'язану з пандемією та актуальність проблеми, у даному дослідженні здійснено спробу проаналізувати і виявити спільні й відмінні риси сучасної пандемії COVID-19 та однієї з найнебезпечніших пандемій в історії – «іспанським грипом», або «іспанкою». За твердженнями багатьох істориків пандемія «іспанки» охопила світ десь у березні 1918 р. й тривала впродовж 1918-1919 рр. Тоді за 18 місяців від іспанки померло 40 млн людей, за іншими підрахунками – 2,7-5,3% (50-100 млн – авт.) населення Землі. Було заражено близько 500 млн людей, або 21,5% населення планети [1]. Свою назву грип набув не через те, що Іспанія була первинним епідеміологічним осередком, а через те, що перші вісті про нього з'явилися через газетний галас у травні-червні 1918 р. в Іспанії, яка на той час не брала участі у військових діях Першої світової війни, і на неї не розповсюджувалася воєнна цензура [1]. Цікаво, що існують припущення, що перші захворювання, як і у випадку з COVID-19, виникли в Китаї.

Аналізуючи перебіг COVID-19, починаючи від його спалаху в грудні 2019 р. станом на сьогодні можна виявити такі спільні риси з «іспанкою» (як вважають учені, вірусом підтипу H1N1). 1) Обидва віруси передаються краплинним та контактнопобутовим шляхом передачі збудника. В результаті ті ж заходи громадської охорони здоров'я, як гігієна рук і дотримання дихального етикету є важливими діями, які можуть попередити зараження. 2) Висока швидкість передачі вірусів від людини до людини. У зв'язку з цим карантин грає ключову роль у обмеженні поширення. При цьому ефективність його залежить від часу запровадження та добросовісності дотримання. 3) Великий відсоток летальних випадків заражених вірусами наступив

внаслідок тієї чи іншої форми пневмонії, що виникала, власне, як ускладнення вірусної інфекції

Відмінні риси у перебігу захворювань спостерігаємо, по-перше, у симптомах. 1) Перші симптоми «іспанки» нітрохи не відрізнялися від звичайного грипу, однак розвивалася хвороба стрімко. Вранці у людини піднімалася температура, до вечора вона «синіла», починався кривавий кашель, стрімко розвивалася пневмонія. На пізніших стадіях хвороби вірус викликав внутрішньолегенеу кровотечу, в результаті якої хворий захлинявся власною кров'ю. Смерть наставала у край швидко. Людина могла бути ще абсолютно здоровою вранці, до опівдня вона занедужувала і помирала до ночі [1]. Найпоширенішими симптомами COVID-19 є сухий кашель, підвищення температури, ускладнення дихання, втома. У деяких пацієнтів відзначаються ураження очей (кон'юнктивіт) та діарея. При важких формах захворювання стан пацієнта швидко погіршується, підіймається дуже висока температура, з'являється непродуктивний сильний кашель, розвивається дихальна недостатність. 2) У зоні підвищеного ризику – різні вікові категорії. Особливістю «іспанки» було те, що вона часто уражала молодих людей віком від 20 до 40 років. COVID-19 становить найбільший ризик для осіб старшого віку та пацієнтів із хронічними захворюваннями. Найбільша смертність від коронавірусу спостерігається у людей старших 80 років. 3) Смертність від COVID-19 є нижчою за рівень смертності внаслідок «іспанки». Якщо в період пандемії останньої летальність сягала від 10 до 25% Показник летальності від COVID-19 по всьому світу станом на 10 квітня становить 6%. Загальну динаміку летальності демонструють нижче подані діаграми [2].

Таким чином, на даний час ми спостерігаємо значно нижчі показники зараження та смертності від COVID-19 у порівнянні з іспанським грипом, який лютував 100 років тому й втрати від якого були страхотливими: серйозно постраждало 40% населення земної кулі. Масштаби перебігу COVID-19 дають підстави робити значно оптимістичніші прогнози. Крім того згідно з даними міжнародних аналітиків BIOCENTURY, зараз розробкою вакцини займається 53 фармацевтичні та дослідницькі компанії або групи, ще 17 організацій шукають ефективну терапію, що на перспективу дає надію на подолання пандемії.

Список використаної літератури

1.Коваччук Л., Андрейчин М., Копча В. Проблема грипу А/Н1N1 Каліфорнія: минуле і сучасність - Інфекційні хвороби, 2009. – С.8-9.

2. Пандемия «испанки» 1918-1920 гг. в контексте других гриппозных пандемий и «птичьего гриппа» Available at: <<http://supotnitskiy.ru/stat/stat51.htm>> [Accessed 02 April 2020]; COVID-19 coronavirus pandemic. Available at: <<https://www.worldometers.info/coronavirus>> [Accessed 08 April 2020].